

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Cirkulärnr: 07:72
Diariernr: 07/3464
Arbetsgivarpolitik: 07-2:23
Nyckelord: LAS, vikariat, allmän visstidsanställning, företrädesrätt,
konvertering
Handläggare: Christina Madfors
Sara Kullgren
Avdelning: Arbetsgivarpolitiska
Sektion/Enhet: Arbetsrättssektionen
Datum: 2007-12-14
Mottagare: Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik
Rubrik: Frågor och svar om LAS

CIRKULÄR 07:72

Arbetsgivarpolitik: 07-2:23

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen
Christina Madfors
Sara Kullgren

Kommunstyrelsen
Landstingsstyrelsen
Regionstyrelsen
Medlem i Pacta
Arbetsgivarpolitik

Nyckelord: LAS, vikariat, allmän visstidsanställning, företrädesrätt, konvertering

Frågor och svar om LAS

I föreliggande cirkulär behandlas några vanliga tillämpningsfrågor som rör ändringarna i lagen om anställningsskydd (LAS). Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2007 respektive träder i kraft den 1 januari 2008. För mer information om lagändringarna, se cirkulär 07:15 och 07:33.

1. Kan allmän visstidsanställning tillämpas istället för tillsvidareanställning om arbetsgivarens behov av arbetskraft inte är tidsbegränsat?

Svar:

Enligt 4 § första stycket LAS är huvudregeln tillsvidareanställning. Tidsbegränsade anställningar är tillåtna med stöd av 5 och 6 §§ LAS alternativt kollektivavtal. Det ska framgå av anställningsavtalet att anställningen är tidsbegränsad.

Svaret på frågan är ja, men tänk på konverteringsregeln enligt 5 § andra stycket och företrädesrätten enligt 25 § LAS.

2. Omfattas en tillsvidareanställd arbetstagare (deltid) av ”konverteringsregeln” i 5 § andra stycket LAS när hon/han erhållit utökad sysselsättningsgrad oavsett om grunden för utökningen är ett vikariat eller allmän visstidsanställning?

Svar:

Nej. En tillsvidareanställd omfattas inte, enligt SKL:s uppfattning, av 5 § andra stycket LAS då grunden för lagbestämmelsen är att ge starkare anställningsskydd för arbetstagare som inte har en tillsvidareanställning.

Högre sysselsättningsgrad kan erhållas genom tillämpning av AB 05 § 5 mom. 1 b) som ersätter 25 a § LAS.

Frågan är inte belyst i förarbetena till LAS och det saknas rättspraxis från Arbetsdomstolen.

3. Ger allmän visstidsanställning och vikariatsanställning rätt till återanställning enligt 25 § LAS?

Svar:

Ja. Allmän visstidsanställning och vikariatsanställning ger företrädesrätt till återanställning var för sig men även sammanlagd anställningstid för båda anställningarna.

Vid tillämpning av företrädesrättsreglerna enligt 25 § LAS tillgodoräknas endast en anställningsdag om de två tidsbegränsade anställningsavtalen löper samma dag annars för respektive dag som anställningsavtalen gäller för.

4. Hur beräknas kvalifikationstiden enligt 5 § andra stycket och 25 § LAS?

Svar:

Företrädesrätt till återanställning respektive konvertering till en tillsvidareanställning inträder först efter tolv månaders- respektive tvåårsperiodens utgång.

Vid beräkning av kvalifikationstid enligt LAS bestäms varje kalendermånad till 30 dagar oavsett månadens faktiska antal dagar.

I andra fall, när kvalifikationstiden *inte är sammanhängande*, inträder företrädesrätten när den sammanlagda anställningstiden uppgår till mer än 360 dagar (dvs. minst 361 dagar) under en treårsperiod och när det gäller allmän visstidsanställning övergår anställningen till en tillsvidareanställning efter mer än 720 dagar (dvs. minst 721 dagar) under en femårsperiod.

Frågan om beräkning av anställningstid när denna *är sammanhängande* ges det inte något exempel på i förarbetena till LAS. Eftersom utgångspunkten vid beräkning av anställningstid är att en normalmånad utgör 30 dagar, kommer en sammanhängande tolv månaders- respektive tvåårsperiod betraktas som utgörande 360 respektive 720 dagar.

En allmän visstidsanställning som pågår sammanhängande från och med den 1 januari år 1 till och med den 31 december år 2 övergår till följd härav *inte* till en tillsvidareanställning.

En arbetstagare kvalificerar sig *inte* för företrädesrätt om denne är anställd sammanhängande från och med den 1 januari till och med den 31 december under ett kalenderår.

5. Vad gäller för konvertering av ett vikariat i kvalifikationstidshänseende för anställningar som ingåtts från och med den 1 januari 2008?

Svar:

Samma kvalifikationstid som för allmän visstidsanställning d.v.s. minst 721 kalenderdagar under en femårsperiod.

Vid beräkning av kvalifikationstid ska även anställningstid som vikarie före den 1 januari 2008 beaktas.

6. Vad gäller för andra tidsbegränsade anställningar som träffats före den 1 juli 2007 men löper ut efter samma datum?

Svar:

För dessa anställningsavtal gäller 5 § LAS i sin äldre lydelse d.v.s. före den 1 juli 2007.

Anställningsavtalen löper ut vid den tidpunkt som avtalet anger. Någon förlängning är inte möjligt för anställningsavtal som tidigare träffats med stöd av arbetets särskilda beskaffenhet (s.k. projektanställningar), praktikarbete, feriearbete, tillfällig arbetsanhopning samt inför totalförsvarsplikt.

7. Finns det möjlighet att träffa lokalt kollektivavtal med avvikelser från 5 § LAS?

Svar:

Reglerna är fortfarande semidispositiva enligt 2 § tredje stycket LAS. Det betyder att det finns en möjlighet att träffa kollektivavtal som innehåller från lagen avvikande regler. Allmänna bestämmelser medger möjlighet till lokalt kollektivavtal, se AB 05 § 4 mom. 4 andra stycket.

8. Finns det någon övergångsregel för arbetstagare som fyllt 45 år och som före den 1 juli 2007 fick tillgodoräkna sig extra anställningsmånader vid tillämpning av 22, 26 och 39 §§ LAS?

Svar:

Nej. För dessa arbetstagare gäller samma beräkningsgrunder för sammanlagd anställningstid hos arbetsgivaren som för övriga arbetstagare. Således görs det numera ingen skillnad med hänsyn till ålder.

9. När kan allmän visstidsanställning tillämpas?

Svar:

Allmän visstidsanställning kompletterar övriga tidsbegränsade anställningar vilka exempelvis är:

– för vikariat, säsong och när arbetstagaren har fyllt 67 år enligt 5 § punkt 2-4 LAS. För vikariatsanställningar finns reglering i AB 05 § 4 mom. 3 a),

- provanställningar enligt AB 05 § 4 mom. 2 eller i de fall 6 § LAS gäller,
- för arbetstagare som uppbär hel ålderspension, se AB 05 § 4 mom. 3 b),
- för förvaltningschef eller motsvarande funktion enligt AB 05 § 4 mom. 3 c),
- för obehöriga lärare enligt 2 kap. 5 § skollagen,
- för politiska sekreterare enligt 4 kap. 31 § kommunallagen och
- för AT-läkare enligt 3 kap. 2 § förordningen om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område.

I de fall förutsättningarna för vikariat enligt AB 05 § 4 mom. 3 a) är uppfyllda bör den anställningsformen i första hand användas.

10. En arbetstagare anställs idag som vikarie mellan kl. 08.00 – 12.00 och med stöd av allmän visstidsanställning kl. 13.00 – 16.30.

Får arbetstagaren tillgodoräkna sig ”konverteringstid” för både vikariatet och allmänna visstidsanställningen?

Svar:

Frågan är inte belyst i propositionen. Principiellt sett blir svaret ja om man utgår från syftet med konverteringsreglerna i LAS.

Det är fråga om två tidsbegränsade anställningar. Beräkning av anställningsdagar enligt LAS sker för hela kalenderdagar. Arbetstagaren får vid tillämpning av 5 § andra stycket LAS tillgodoräkna sig en anställningsdag för respektive anställningsavtal oavsett om arbetet utförs samma dag eller olika dagar.

Vid tillämpning av t.ex. företrädesrättsreglerna enligt 25 § LAS tillgodoräknas endast en anställningsdag om de två tidsbegränsade anställningsavtalen löper samma dag annars för respektive dag som anställningsavtalen gäller för.

Angående arbetsrättsliga konsekvenser när allmän visstidsanställning eller vikariatsanställning avslutas utan beaktande av 5 § andra stycket LAS

Om allmän visstidsanställning eller vikariatsanställning avslutas på arbetsgivarens initiativ, när anställningen egentligen har övergått till en tillsvidareanställning med stöd av 5 § andra stycket LAS, torde detta jämföras med avsked. Avskedande tar sikte på flagrant avtalsbrott från arbetstagarens sida vilket inte är fallet i nämnda situationer. För en arbetstagare som avser att yrka ogiltigförklaring (40 §) och skadestånd (41 § LAS), gäller de förlängda tidsfristerna i nämnda lagbestämmelser som aktualiseras när arbetsgivaren underlåtit att lämna fullföljdshänvisning enligt 19 § andra stycket LAS. Om tidsfristerna för underrättelse inte iakttas, inträder preskription.

Frågor om innehållet i cirkuläret besvaras av samtliga arbetsrättsjurister på arbetsrättssektionen.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Arbetsrättssektionen

Sophie Thörne

Christina Madfors

Sara Kullgren